

exet

3. klubaften – onsdag, den 1. marts 2017

Tema 1: Tur med *exet* til Gotland

Rauken Jomfrun ved Lickershamn på Gotland

En tur til Gotland kræver selvsagt god tid. Der er flere lange stræk, som skal tilbagelægges før man er fremme. Så går der nogen tid med at opleve øen, inden man skal hjem igen. Udvejen/hjemvejen kan afkortes ved at sejle gennem Göta Kanal. Men pas på: Kanalturen tager også tid. Vi tilbagelagde knap 1.200 sømil over 2 måneder og sejlede syd om Sverige begge veje. På udvejen nåede vi ind til Hanö og på tilbageturen til Öja/Landsort. Vi gav os god tid sydover langs den svenske østkyst. Vi

befandt os det rette sted på det rette tidspunkt: Mens sommervejret i DK var miserabelt i juli, havde vi dejligt solskin i Østersøen; dvs. på vejen fra Öland til Gotland var der tæt tåge. Det var stille vejr, og østersø vandet er relativt koldt. Når luften så er varm, opstår der tågebanker over vandoverfladen. Kort før vi nåede i havn i Visby lettede tågen. Visby bød på solskin og 25°C.

Visby er en fantastisk by, omkranset af en enorm bymur, et gammelt fæstningsværk, grundlagt i vikingetiden. I Visby havde vi forventet at have oplevet spor af Hansetiden, hvor Visby var en af Hanseaternes basishavne i Østersøen. Men der blev vi skuffet. Byen har flere gange i tidens løb været afbrændt af fjendtlige kræfter. Det finder man til gengæld tydelige spor af.

Birgit & Sven Erik Bruun

Bedervej 25 – DK-8320 Mårslet tlf. +45 8629 2429 mobil +45 2121 1533

exet

Der er stemning, når svenskerne nyder udeservering på restaurationernes fortovsterrasser.

Når man kommer uden for Visby er der til gengæld ikke meget liv. Vi havde egentlig planlagt at sejle rundt om Gotland – altså “mod uret” fra Visby og sydom for at tage østkysten for nordgående. Vi ændrede planer og lejede en bil på havnekontoret (og det var billigt) for at se lidt mere til øens lyksaligheder. Jo, der var smukt, men fladt, når man lige ser bort fra raukerne på den nordlige ende af øen. Raukerne er hårde kalkformationer, som ikke er eroderet bort af havet, vind og vejr. De er løftet til vejrs ved landstigning siden sidste istid, der afsmeltede for ca 15.000 år siden. I store indhegninger af rafter og stengærder går får og heste i store flokke. Der er også meget vildt. For at undgå påkørsler, er vegetationen langs vejene

Birgit & Sven Erik Bruun

Bedervej 25 – DK-8320 Mårslet tlf. +45 8629 2429 mobil +45 2121 1533

holdt nede i et bredt bælte på hver side af vejene, så man kan se vildtet og dermed undgå påkørsler. Karakteristisk for Gotland er de mange møller

og markante kirker, der til dels har fungeret som kasteller, forsvarsanlæg som vi kender det fra rundkirkerne på Bornholm.

Den store naturoplevelse fik vi i Lickershamn på Nordvest Gotland. Vi valgte (efter vores køretur) at sejle “med uret” nord om Gotland til Fårö-sund og derfra videre til Lauterhorn på Fårö. Dermed kom vi forbi Lickershamn, der byder på et helt unikt miljø. Fra søsiden hilses man velkommen af “Jomfrun”, Gotlands højeste rauke (ses på det første billede). I omegnen er der frodig skov og dejlig natur.

exet

Når man ser bort fra et par større havne er de fleste havne på Gotland gamle kalkudskibningsbroer, som ikke yder nogen væsentlig havnebeskyttelse til en lystbåd. Dertil kommer, at der kun sjældent findes provianteringsmuligheder i gå-afstand fra havnene. At ankre ved Gotland

kan man godt glemme. I variabel afstand (indtil nogle hundrede meter fra kysten) går en kalksokkel ud fra kysten. Over soklen er der kun ringe vanddybde (op til et par meter); uden for falder vanddybden brat. Skærgård er der intet af. Man er havneafhængig. Nordkysten viser tydeligt, hvad øen består af: **kalk**. De større havne domineres af kæmpesiloer og udskibningsanlæg til kalk.

Birgit & Sven Erik Bruun

Bedervej 25 – DK-8320 Mårslet tlf. +45 8629 2429 mobil +45 2121 1533

Fårösund, vikingernes gamle samlingssted, før de gik på togt/leding på de russiske floder, blev en trist oplevelse. Her fandt vi Udkant-Sverige. Før murens fald i 1989, var Gotland en vigtig forpost mod øst for det svenske militær. Øen rummede flere end 10.000 soldater + deres (befalingsmændenes) familier. Alle disse mennesker forsvandt i løbet af nogle få måneder ved afslutningen af den kolde krig. Tilbage står boligerne + de tomme bygninger efter de mange konkurser, der fulgte i kølvandet på fraflytningerne. I nogle af bygningerne (som ikke har set en malerpensel/-kost eller andet vedligehold i 25 år) huser man i dag nogle flygtninge, som næppe heller føler sig tilpas... Seneste udvikling i en ustabil verden mod øst kalder dog på en fornyet militarisering af Gotland. For de lokale beboere er lurende ufred et håb...

Fårösunds
kønneste hus
med en perfekt
beliggenhed
ud til sundet

exet

Traditionel kalkovn

Lauterhorn på Fårö blev vores base i et par dage. Vi blæste inde. Det var en dejlig havn. Faciliteter var der ikke mange af. Men der var rigeligt med rauker. En sen nattetime, efter kulingen havde lagt sig, kastede vi fortøjningerne og tog en natsejls til Öja, 62 sømil mod nordnordvest.

Birgit & Sven Erik Bruun

Bedervej 25 – DK-8320 Mårslet tlf. +45 8629 2429 mobil +45 2121 1533

Aftenens tema 2:

Erfaringsudveksling, staldfiduser, fif og gode råd

vedr. udstyr og sejls. De annoncerede emner: Ankring, badeplatform, teak på kistebænke og polstring af hynder, vedligeholdelse såvel over som under dæk blev der ikke talt så meget om. Alligevel gik snakken lystigt. Om...

Kort og iPad

Der findes efterhånden et stort udvalg af digitale søkort til iPad/Tablet. Kvaliteten er svingende; kortene kan med visse begrænsninger alle bruges til navigation under sejlads. Dog skal nævnes, at Birgit og Sven E. havde udfaldsproblemer undervejs på turen til Gotland. Frederik er bedre ven med iPad'en. De elektroniske kort kan dog ikke erstatte de traditionelle papirkort, som giver et markant bedre overblik. Hvad angår søkort i Sverige, har forlaget Hydrographica over de seneste år udgivet en række stærkt detaljerede kort i målestoksforholdet 1:10.000. Desværre dækker de ikke hele kysten. Se nærmere på <http://www.hydrographica.se/> klik på "Utgivna kort".

Tec7 og affedter/glatte-spray

Til limning og fugning anbefaler Frederik varmt produktet Tec 7. Man kan med fordel affedte og efterbehandle (glatte) med det tilhørende sprayprodukt: Tec7-Cleaner/Multirensner.

Led-lys i metermål

Vil man spare på strømmen og stadig have et godt (og hyggeligt) lys, kan man med fordel udskifte sine lamper med LED-lys. Det fås i dag i varmvid og giver ikke den kolde blå belysning, som man kendte da produktet blev præsenteret.

Frederik præsenterede LED-lys i metermål. Der er tale om en række dioder, som er sat på et bånd, der let kan monteres som lyskilde i mørke kroge og hjørner; fx i motorrummet og i stikkøjer, så man bedre kan orientere sig. Mulighederne er mange.

112 brandslukker (se også P.S.)

Vi så en video på **YouTube med en 112-brandslukker**, der anbefales af **Forsikringselskabet TRYG** til slukning af begyndende/mindre brand. **Se:** Google 112 brandslukker og klik på YouTube, hvor brandslukkeren præsenteres af **Haderslev Brandvæsen**.

Lad os begynde med at understrege, **at 112-brandslukkeren IKKE erstatter den 2kg pulverslukker**, som skal findes i enhver lystbåd. Der er alene tale om et produkt, som effektivt kan sættes ind over for **en begyndende brand**, fx ved komfuret, omkring motoren, i elinstallationen eller hvor som helst ildløs kan opstå. Ud over at være særdeles effektiv har ildslukkeren den fordel, at den **ikke beskadiger** bestående installationer. Der er ikke som efter brug af pulverslukkeren et forfærdeligt svineri.

Der var bred tilslutning til, at klubben indkøber et antal brandslukkere, som tilbydes medlemmerne i forbindelse med søsætning/standerhejsning. Sven E undersøger markedet og mulighederne for rabat ved et større, fælles indkøb. En udbyder med et tilsvarende produkt til en særdeles konkurrencedygtig pris har stillet et eksemplar til rådighed for en afprøvning. Den har vi bedt klubbens professionelle brandmand, Gert Rasmussen, om at foretage ved allerførste lejlighed. Brandslukkeren leveres med et lille fikst vægbeslag i lakeret aluminium.

Alternativt kan man supplere sit brandmateriel med en lille Airosol-slukker, som slukker ilden med en kalium baseret røg, der ikke er giftig. Produktet kaldes MAUS. Frederik fremviste et eksemplar.

Birgit & Sven Erik Bruun

Bedervej 25 – DK-8320 Mårslet tlf. +45 8629 2429 mobil +45 2121 1533

Pudsemusen og billige klude

Hvis (dele af) fribordet er blevet mat, er der råd at hente. Det er ikke nok at foretage en ny polering. Den holder ikke længe, før farvede dele (deco-linjer m.v.) igen står matte. De yderste my på gelcoat'en/malingen må fjernes for at komme ind til den oprindelige farve. Dette forudsætter naturligvis, at der er et tilstrækkeligt tykt farvelag at slide på. Sven E har trukket de røde dekorationslinjer på fribordet på **exet** op med nogle slibe-skiver, kaldet ABRALON (fås hos AFI) på excentersliberen. Der er tale om en vådafslibning med korn 2000 og korn 4000. Det våde element er vand eller Rubbing. Frederik anbefaler en rystepudser/pudsemus, hvor på lægges et udklip af nogle af de billige aftørningsklude (fiberklude). Der påføres Rubbing og så lægges der i med fuld kraft mod de matte områder. Kluden kan anvendes på begge sider. Efter gentagne afpudsninger er det lysnedbrudte materiale fjernet fra overfladen. Den farvede gelcoat/maling fremtræder igen som ny. OG det holder.

Redningshejs

Falder en person over bord, er det ikke nemt, at få vedkommende om bord igen- og da slet ikke, hvis vedkommende er bevidstløs eller forslået. Er der tilmed høj sø, kompliceres forløbet. Ofte er badestigen ikke lang nok til at nå ned i fodhøjde så den over bord faldne ved egen kraft kan stige om bord igen. Vandfyldt tøj tynger personen med et kg pr liter vand, så det er svært at komme op ad badestigens trin. Især det første, hvor der er meget vand, der skal løbe af en fuld sejltøjsmundering.

Vi anbefaler en badrstige med fire trin i vandet og foreslår at supplere med et redningshejs. Alment anbefales, at et fald fra mastetoppen fastgøres i redningsvestens D-krog og den forulykkede hejses om bord. Men er der høj sø, kan den være forbundet med risiko for kvæstelser ved stød mod skroget på grund af mastetoppens svingninger. Det gælder om

exet

at få løftepunktet lagt så lavt over dækket som muligt for at forhindre svingninger. Her anbefaler Frederik en løsning, hvor hejset fastgøres med en blok i vantet. Fra blokken føres en line til et spil. En anden løsning er at fastgøre en redningskrog i en line, der kører om en blok under bommen. Her har man mulighed for at styre bommen, så den forulykkede holdes fri af fribordet under ophejsningen.

Dansk Søredningsselskab – medlemskontingent kr 550.- kr.

Udskrift fra Dansk Søredningsselskabs hjemmeside:

*Dit medlemskab bidrager til, at Søredningsselskabet kan drive og udvikle aktiviteterne til gavn for danske bådejere. **Medlemskab af Dansk Søredningsselskab er samtidigt medlemskab af de tilsvarende sørednings-selskaber i Sverige, Norge, Finland og Ålandsøerne.***

Når du køber et medlemskab vil du en gang om året modtage et girokort fra NETS som du kan genbetale på for at beholde dit medlemskab.

Et medlemskab gælder for et kalenderår - Så medlemskab for 2017 gælder kun for 2017 Pris: **DKK 550.00**

Medlemskab kan tegnes på Dansk Søredningsselskabs hjemmeside.

Delius Klasing søkort

Papirsøkort er generelt dyre. Skal man have danske søkort fra Kort- og Matrikelstyrelsen, dækkende alle danske farvande, læses kontoen hurtigt for nogle tusinde kroner.

En god mulighed for at få hele det nationale overblik er at købe de tyske kortsæt over de danske farvande fra Delius Klasing, som har erhvervet udgivelsesrettighederne fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Sejler man i de indre danske farvande fra Skagen til Bornholm, kan man klare sig med tre kortsæt (sæt 1, 4 og 5), hvert indeholdende 30-40 kort i velvalgte udsnit til i alt € 225.- (2016'priser, svarende til godt DKK 1.700.-).

Birgit & Sven Erik Bruun

Bedervej 25 – DK-8320 Mårslet tlf. +45 8629 2429 mobil +45 2121 1533

Kortene gengives i forskellige målestoksforhold, afhængigt af de lokale forhold. Generelt i 1:80.000 (detailkort: mellem 1:12.500 og 1:30.000; over-sejlingskort: 1:100.000 og 1:300.000). Kortformat: A2 (et enkelt kort er foldet én gang så det giver et perfekt overblik over vort hjemlige farvand, Samsø Bælt, i format A1). Kortene over Århus Bugt er særdeles veldisponerede. Kortene er trykt med danske navne og bogstaver. Til kortsættene hører et gedigent hæfte med havnelods i form af luftfotos, besejlinganvisninger og havnebeskrivelser såvel på tysk som på dansk.

Tredje klubaftens temaer blev afsluttet kort før kl 21. Herefter fortsatte det selskabelige samvær.

Næste klubaften finder sted den 23. marts kl 19, hvor vi er inviteret på besøg hos AFI på Stavneagervej 13 i Egå.

exet

P.S. - ildslukker

Som oven for nævnt blev det besluttet at undersøge markedet for en let spray-brandslukker. Der er flere mærker med i princippet samme funktion: De kan slukke en **opstående** brand.

Vi har afprøvet en til rådighed stillet prøve "Förch Feuer-Stop Spray". Resultatet er absolut tilfredsstillende. Flammerne slås straks ned. Men har materialet været i brand **i længere tid**, er der glød og varme til stede, så vil branden genopblusse. Ved afprøvningen blev de viste flammer straks slået ned. Men da der var gløder i bålet, som havde brændt med klare flammer i 15-20 minutter, genopblussede branden efter kort tid i det tilbageværende materiale.

I modsætning til en pulverlukker sviner sprayvæsken ikke; og den beskadiger heller ikke el-installationer. **Den anbefales til opstående ildløs** i værksteder, husholdning, biler, camping og både til brandklasse A og brandklasse B. Men den **fritager ikke for forpligtelsen** til at føre en 2kg pulverlukker om bord i en båd. Spray-ildslukkeren er kun tænkt som et supplement til at slukke en brand i opløbet.

NY har indkøbt et større antal ildslukkere af mærket Förch Feuer-Stop Spray og tilbyder dem ved den forestående standerhejsning, torsdag den 13. april 2017, til en særdeles favorabel netto indkøbspris: Kr. 125,00, inkl. et lille vægbeslag til ophængning på et hensigtsmæssigt sted.

Birgit & Sven Erik Bruun

Bedervej 25 – DK-8320 Mårslet tlf. +45 8629 2429 mobil +45 2121 1533